

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Adulterij crimen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

chantium catervâ stipata, thyrsisque, ac pellibus & cornibus instructa, rapido fertur in silvas cursu, sororem carceri eripit, & in regiam perducit; ubi communicatō cum illa consiliō, truculentæ vindictæ genus meditatur in Terea, multiplici facinore sceleratum. Ityn, filium communem, frustra tendentem brachia, medium arripit, ferrum per costas transadigit: caput amputat, truncum corpus in plures secat partes: membra partim assat, partim lixat; sicque cocta & condita, apponit patri epulanda, immani crudelitatis, & feminei furoris exemplo, Tyrannus satis ubi comesti filij artubus ventrem distendit (ne simul assiderent Progne & Philomela, excusabant Orgiorum ritus, per quos solis inter se feminis convivari licebat) Ityn jubet gnatum ad mensam acciri, & ad bellaria venire. Ibi tum Philomela, clinguis caput pueri (quid atrocius?) ambabus infert manibus, & in adulteri ac incesti faciem validè ac sonanter conijcit, id unum dolens, gaudium ex ultione conceptum, verbis testari non posse. Fecit Progne, quod Philomela nequijt, & quidquid irritatus furor execrationum excogitare valuit, in detestandum mœchum aggestit. Tereus cum demersas in viscera dapes nequicquam conaretur rejicere, Furijs omnibus ex orco evocatis, stringit ferrum; amentis instar in uxorem ac Philomelam ruit. Sed ecce; dum fugientibus instat, repenti videt Prognem in *hirundinem*, Philomelam in *sui nominis avem*, hoc est, lusciniam verti, & volatu auferri. Miranti & indignanti, non minùs subita transformatio evenit; nam & ipse in volucrem *upupam* mutatus est.

Ethica.

I. (a) Inter pestilentes sædæ concupiscentiæ fructus non ultimus est adulterium, seu conjugalis thori violatio, cuius fidem oportet esse sanctissimam, & humano, divinòque jure intemeratam. Est hoc flagitium gentibus omnibus exosissimum, & gravissimis poenis plecti solitum. Hebraei adulteros & adulteras lapidibus obruebant. Flagitiosissimam hanc Venerem sequitur omnium malorum catena, nempe cæcitas mentis, turpitude, ignominia, opprobrium, mors ipsa, plena dedecoris & acerbatis. Quod regum sapientissimus in parabolis suis indicat. c. 6. *Qui adulter est, propter cordis inopiam (vecordiam) perdet animam suam (infamem subibit mortem) turpidinem & ignominiam congregabit sibi, & opprobrium illius non delebitur (semper hærebit macula parentibus, filiis, nepotibus)* Hoc si mœ-

(a) *Adulterij crimen.*

chi,

chi, mœchæque perpendere, utique caverent, & dicerent: *tantipœnitentia non emo.* Atque ut taceam historias, Tereus per fabulam sine fabula documentum est, quid sit libidini frena permittere, & conjugali fidei labem inferre. Nam quod Philomelæ, uxoris forori reluctanti, & per Sacra omnia obtestanti, vim nefarius intulerit, linguam exsecuerit, eam custodia mandavit: Progne filium parvulum Ityn in frustra conciderit, in cibum coxerit, apposuerit, incestificus maritus in ventrem absconderit: exinde furis agitato in volatilem bestiam immigravit, eandemque pœnam uxor & huius soror subierint, quænam alia fuit causa, quam nefandum adulterii scelus, cuius hi fructus existunt?

II. (b) Credebat impurissimus homo cum excissa Philomelæ lingua, criminis etiam notitiam elinguatam, & cum custodia in solitario loco abdita, flagitium quoque tenebris obtectum esse. Sed falsus est sceleratissimus pudoris alieni prædo; quod tacent homines, mutæ loquuntur picturæ; turpissimi facti infamia iisdem cum upupa pennis volat. Apud Martialem lib. 2. Epigram. Ponticus quidam nomine, servum, ut he domini scelus enuntiaret, pari crudelitate elinguavit; sed quod unus dixisset, postea omnes coeperunt loqui;

Abscissa servum quid fœdas, Pontice, linguâ,
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Ita factum est Tereo, ita factum innumeris, & sit etiam hodie plurimis, quorum flagitia clam perpetrata, Nemesis in apertum produxit. Neque semel contigit, ut bestia manifestarent scelera, quæ hominum nequitia summo studio celabat. Ælianus refert lib. 7. c. 25. de canicula Sicula, quæ adulterum in domo absconditum prodidit. Idem lib. 8. c. 20. narrat heram adulterantem à ciconia excæcatam. *Bessus* apud Plutarchum de *sera Numinis vindicta*, cum patrem nefando parricidio sustulisset, diuque scelus illud clanculum habuisset; postea temporis, foras cœnatum prodicens, nidum fortè hirundinum hastâ dejecerat, pullosque ad unum omnes interfecit. Interrogatus à prætereuntibus de insolentia facti: *non, inquit, auditis hirundines falsa de me vociferari, & testari, me patris mei esse interfectorem?* Mirati, qui intererant, hunc sermonem ad regem detulerunt; & Bessus suo iudicio accusatus, tum deinde convictus, pœnas luit. Credo has hirundinum accusatrices voces ortum à Progne duxisse, quæ quidem hirundineas pennas induit, memoriam tamen adulterantis Terei non exiit, nec de eo queri cessavit. Idem etiam hodie Philomela facit, de qua Bilbilianus Poëta:

A a 3

Flet

(b) Scelera dæm regi non possunt.